

Klas 2b VMBO Guido interviewt minister Slob

Moeten leraren minder uit boeken werken?

Arie Slob zit inmiddels een half jaar op zijn post. Hoogste tijd voor de Vives-hoofredactie van deze bijzondere editie om de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media op hun school uit te nodigen voor een gesprek over zijn drijfveren en doelen. In de setting van een heuse Guido's Talkshow vroegen Marije, Elwin, Emiel en Anna de bewindsman het hemd van het lijf. De minister is zeer te spreken over zo'n interactieve les Nederlands: "Met goed luisteren, doorvragen, samenwerken en daarna een tekst uitwerken, oefen je vele vaardigheden tegelijkertijd. Bovendien, je leerlingen zelf aan het werk zetten in plaats van een pratend hoofd voor de klas is toch veel leuker en leerzamer?"

Marije: "Hartelijk welkom in onze klas, minister Slob. Bij het journaal en in de kranten zien en horen we u in uw werkfunctie. We willen graag starten met een paar persoonlijke vragen om u beter te leren kennen. Bent u getrouwd?"

Minister Slob: "Ja, ik ben getrouwd. 32 jaar, dat is een hele prestatie, en al helemaal voor mijn vrouw om het zo lang met mij uit te houden, haha."

Anna: "Heeft u ook kinderen?"

Minister Slob: "Jazeker, ik heb drie dochters en één zoon. Ook hebben we twee kleinkinderen. In die fase zitten mijn vrouw en ik al."

Marije: "Wat vinden uw kinderen ervan dat u minister bent?"

Minister Slob: "Dat zou je eigenlijk aan henzelf moeten vragen. Maar ik geloof dat ze er wel aan gewend zijn. Ik heb voor mijn ministerschap lang in de Tweede Kamer gezeten. Ze vinden het wel leuk om te horen waar ik mee bezig ben. Maar die interesse hadden ze vast ook als ik een ander beroep had gehad. Het moet niet uitmaken wat je doet, om geïnteresseerd in elkaar te zijn."

Marije: "Zijn ze het vaak eens met uw onderwijsbeleid?"

Minister Slob: "Alle vier hebben ze hun opleiding afgesloten en zijn ze aan het werk. Ze volgen lang niet alles wat ik doe in de Kamer en op het ministerie. Als ze op tv iets zien, dan praten we er weleens over, of ik krijg een appje. Maar eigenlijk vind ik het veel interessanter om te horen hoe het met hen gaat."

Elwin: "Vindt u het leuk om minister te zijn, of vindt u het moeilijk?"

Minister Slob: "Dat is een goede vraag. Het is meestal leuk. Het is wel hard werken. De afgelopen twee jaar had ik bijna geen tijd voor andere dingen naast het werk. Ik hou bijvoorbeeld van hardlopen en van muziek luisteren. Daar kom ik veel te weinig aan toe. Bovendien slaap ik soms een aantal nachten in Den Haag, omdat het gewoon niet altijd te doen is om van mijn woonplaats Zwolle naar Den Haag te reizen. Onlangs was de marathon van Rotterdam. Vorig jaar was ik nog van de partij, maar dat is dit jaar helaas niet meer gelukt, omdat ik veel te weinig tijd had om te trainen."

Marije: "Dus minister zijn is best een zware baan?"

Minister Slob: "Het is een baan die heel veel van je vraagt. Fysiek kan ik het wel aan, al maak ik soms te korte nachten. Wat het vooral zwaar maakt, is dat je altijd op scherp moet staan, goed op moet letten en moet weten wat je doet. Als je een besluit neemt, is dat niet zomaar een besluit. Het kan anderhalf miljoen leerlingen raken, als het over het primair onderwijs gaat. Een besluit voor het voortgezet onderwijs gaat over een miljoen leerlingen. En heeft het consequenties voor de mensen die les geven in het basis- en voortgezet onderwijs, dan kun je er nog eens 250.000 leraren bij tellen. Zo'n besluit heeft dus veel impact, want wie in Nederland heeft nou niet te maken met onderwijs? Leerlingen, leraren, maar ook ouders, werkgevers. Iedereen heeft onderwijs gehad, iedereen heeft er een mening over. Ik word dan ook door veel mensen op de vingers gekeken. Dat vind ik leuk, maar het is ook een grote verantwoordelijkheid om minister te zijn."

Marije: "Wat zijn als minister uw doelen voor de komende drie jaar?"

Minister Slob: "In het regeerakkoord van het kabinet zijn alle afspraken die de regeringspartijen hebben gemaakt in grote lijnen vastgelegd. Alle afspraken die te maken hebben met het basis- en voortgezet onderwijs moet ik uitvoeren. Een belangrijke afspraak is bijvoorbeeld dat we leraren meer gaan helpen, zodat ze hun werk nog beter kunnen doen. Een van dingen die we aanpakken is het verminderen van de werkdruk van leraren in het basisonderwijs. We hebben daar extra geld voor vrijgemaakt. Werkdruk van leraren

kun je op verschillende manieren tegengaan. Met het extra geld kan een school bijvoorbeeld extra onderwijsondersteunend personeel aannemen, denk aan een onderwijsassistent, een conciërge of een vakleerkracht. Ook kunnen scholen het extra geld gebruiken voor digitale leermaterialen. Een ander belangrijk doel is een hoger salaris voor leraren in het basisonderwijs. Ook hebben we de opdracht om de kleine scholen in gebieden waar minder kinderen wonen in stand te houden. En we zijn het curriculum, dat is alles wat jullie op school leren, opnieuw aan het bekijken. We stellen vast wat de kern is, wat moeten jullie in ieder geval kennen. En welke ruimte is er voor scholen om daaromheen nog allerlei dingen zelf in te vullen. Omdat het om alle vakken gaat, is dat een hele grote opgave."

Marije: "Waarom moet het onderwijsprogramma vernieuwd worden?"

Minister Slob: "Veel mensen vinden het onderwijsprogramma op de scholen behoorlijk overladen. En als het heel erg veel is, dan weet je niet meer of alles wat je doet wel zo belangrijk is. Daarom hebben we nu de tijd genomen om leraren en schoolleiders eens goed na te laten denken wat de kern van het onderwijsprogramma van nu moet zijn. Dit jaar buigen 125 leraren, 18 schoolleiders en 84 scholen zich over de vraag wat leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs moeten kennen en kunnen voor negen leergebieden. Zij leveren ons bouwstenen en vervolgens zullen we met de politiek bespreken hoe we de kerndoelen en eindtermen gaan actualiseren. Dat vind ik nog best spannend."

We willen dat leerlingen zich realiseren wat de gevolgen kunnen zijn van het online zetten van foto's en filmpjes

Anna: "U bent zelf ook leraar geweest. Haalt u daar veel inspiratie uit?"

Minister Slob: "Dat klopt, in Zwolle en in Amersfoort. Elf jaar lang gaf ik geschiedenis en maatschappijleer. Deze ervaringen helpen mij zeker om zaken die spelen in het onderwijs snel te begrijpen. Maar inmiddels is er natuurlijk veel veranderd. Ik werkte nog met een schoolbord en krijtjes en we gebruikten heel veel papier."

Emiel: "Welke positieve veranderingen ziet u?"

Minister Slob: "Positief vind ik dat leraren en schoolleiders echt heel erg hun best doen om het onderwijs voor leerlingen zo aantrekkelijk mogelijk te maken en hen uit te dagen. Wat jullie nu doen, is toch een fantastisch voorbeeld hoe jullie leraar de Nederlandse les leuk maakt. Jullie zijn gasthoofdredacteuren en journalisten van Vives! Hoe leuk en leerzaam kan onderwijs zijn!

Je kunt ook denken: 'Wat vermoeiend zeg, moeten wij een tijdschrift maken, hebben ze daar geen mensen voor?' Daarom ben ik wel benieuwd, vinden jullie deze manier van onderwijs leuk?"

Anna: "Ja, het is leuker en leerzamer dan uit een boek leren. Je leert er veel van."

Minister Slob: "Doen jullie vaker dit soort projecten? Of is dit zomaar een keertje?"

Marije: "Met Nederlands doen we eigenlijk best veel andere dingen dan uit het lesboek leren. Vorig jaar hebben we ook een eigen tijdschrift gemaakt, maar dan online, via een website. Toen moesten we ook mensen interviewen en artikelen schrijven. Naast het hoofdredacteurschap van Vives zijn we bezig om een prentenboek voor jonge kinderen te maken. Nederlands is helemaal niet mijn favoriete vak, maar ik merk dat ik het juist door deze opdrachten veel leuker ga vinden."

Minister Slob: "Eerder vandaag bezocht ik een school in Amersfoort, het Corderius College. Net als op jullie school, doen ze daar allerlei interessante dingen buiten de reguliere lesmethodes om. Ik kreeg deze robot mee. Die hebben leerlingen zelf gemaakt. Het begon als een klein project, met een paar docenten en een paar enthousiaste leerlingen. Nu is het uitgegroeid tot een heus vak dat leerlingen kunnen volgen. Niet alleen de inhoud van het vak is vernieuwend, leerlingen van het Corderius gaan er ook mee naar basisscholen. Daar geven ze les aan basisschoolleerlingen. Hoe leuk is dat, om les te krijgen over zo'n leuk onderwerp van iemand die maar een paar jaar ouder is. En ook de leerlingen van het Corderius steken daar heel veel van op. Ze leren kennis over te dragen, te plannen en samen te werken. Daar word ik heel enthousiast van."

Emiel: “U bent ook minister voor Media. Wat wilt u dat leerlingen op school leren over media?”

Minister Slob: “Op de scholen doen we steeds meer aan mediawijsheid. Eigenlijk is het onderdeel van alle vakken. Mediawijsheid gaat over het kunnen herkennen van betrouwbare informatie. Het is belangrijk om bij alles na te denken of het klopt wat er staat. Dat vind ik trouwens niet alleen een verantwoordelijkheid van school. Ook ouders moeten het daar met hun kinderen over hebben. Dat geldt ook voor het veilig gebruik van internet en sociale media. We willen dat leerlingen zich realiseren wat de gevolgen kunnen zijn van het online zetten van foto's en filmpjes. Ook dat is mediawijsheid.”

Elwin: “Vindt u dat leraren minder uit boeken moeten werken?”

Minister Slob: “Het is aan de leraar en de school zelf om te bepalen wat er in de klas gedaan wordt. Maar vraag je mij wat ik leuk vind, dan ben ik er wel voor om af en toe buiten de gebaande paden van de boeken te gaan. Natuurlijk is de lesmethode belangrijk, die staat in het boek. Leraren denken nog te vaak dat alles in het boek behandeld moet worden. Maar dat is vaak niet zo. Het is juist goed als een leraar ook zelf keuzes maakt en jullie zelf op onderzoek uit laat gaan. Dat kan met behulp van ICT, maar ook met opdrachten zoals jullie nu voor Vives doen, of projecten zoals bij het Corderius College. Ik denk dat boeken vaak erg sturend gebruikt worden.”

Ik ben er wel voor om af en toe buiten de gebaande paden van de boeken te gaan

Emiel: “Mijn broertje is verslaafd aan zijn telefoon. Stimuleert u zijn verslaving dan niet, als u de leraar adviseert om meer met ICT te doen?”

Minister Slob: “Nee, dat hoeft niet. Je moet weten waarvoor je het inzet. Een mobiele telefoon en een tablet zijn fantastische dingen. Maar je moet ze ook weg kunnen leggen om een boek te lezen. Dat heeft eveneens alles te maken met mediawijsheid en daarin kunnen leraren en ouders sturen.”

Emiel: “Ziet u ook negatieve veranderingen als u het onderwijs van nu met vroeger vergelijkt?”

Minister Slob: “Ik vind het jammer als ik hoor dat op een school de onderlinge omgang niet zo fijn is. Daar moet je met elkaar wat aan doen. Dat moet natuurlijk van twee kanten komen, van leraren en van leerlingen. Als je een prettig schoolklimaat hebt, kun je als je onenigheid hebt daar het beste over praten met elkaar.”

Anna: “Bezoekt u vaak scholen om te kijken hoe het nu is in het onderwijs?”

Minister Slob: “Ja, op de maandagen dat ik niet in Den Haag hoeft te zijn, bezoek ik zoveel mogelijk scholen. Vanochtend ben ik bijvoorbeeld in Beekbergen geweest op een school die zijn tweehonderdste verjaardag vierde. Daarna was ik in Amersfoort en nu ben ik bij jullie. Ik heb dat nodig, want ik kan niet alleen met papier bezig zijn.”

Elwin: “Maar u had dus doelen voor als u minister zou worden. Zijn er al doelen bereikt?”

Minister Slob: “Jazeker, zoals ik al vertelde hebben we in gang gezet dat scholen de werkdruk voor hun leraren kunnen verminderen. Ook heb ik de Tweede Kamer laten weten dat ik van plan ben om scholen die goede plannen hebben voor activiteiten voor hoogbegaafde leerlingen, een aanvraag voor geld te laten indienen. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat geregeld gaat worden. Maar ook aan leerlingen die wat extra ondersteuning nodig hebben omdat ze moeite hebben met de lesstof, gaan we ondersteuning bieden via scholen en gemeentes. Onze plannen daarvoor zijn ook al vergevorderd. En we zijn nog maar een half jaartje bezig. Ik vis niet naar complimentjes hoor en we zijn er nog lang niet, maar we zijn goed op weg. Voor leraren zullen alle vernieuwingen een enorme uitdaging zijn, maar ik verwacht dat ze hun leerlingen meer aan zich weten te binden. Een leraar wil zijn of haar leerlingen verder helpen in het leven. Als je dat doet op een manier die aankomt bij leerlingen, dan word je daar als leraar hartstikke blij van. Natuurlijk moet je een goede maat zien te vinden, ook in werkdruk, voorbereiding en leerlingbegeleiding. Maar je leerlingen zelf aan het werk zetten, in plaats van een pratend hoofd voor de klas, is toch veel leuker en leerzamer?”

Met medewerking van Henk ter Haar (leraar Nederlands Guido VMBO) en Brigitte Bloem (freelance journalist Vives).

